

Sygn. akt. I C 578/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni - I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Berent

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2022 r. w Gdyni

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. P.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W.

o ustalenie

I. ustala, że w okresie od 2 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku powoda A. P. i pozwaną (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. nie łączyła umowa zlecenia;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. odstępuje od obciążenia pozwanej kosztami sądowymi, które przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 578/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 stycznia 2022 roku

(żądanie pozwu)

1. Powód A. P. wystąpił przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. z powództwem o ustalenie, że nie łączy go z pozwanym umowa zlecenia.

2. W uzasadnieniu wskazał, że mimo że nie wykonywał usług na rzecz pozwanej, to został zgłoszony w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych jako ubezpieczony z tytułu umowy zlecenia, co w konsekwencji doprowadziło do wykreślenia go z listy osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w G.. To z kolei spowodowało utratę zasiłku dla osoby bezrobotnej.

(pozew, k. 3-3v., 13-13v., 23-23v.)

(stanowisko pozwanej)

3. Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

4. Pozwana potwierdziła, że nie doszło do zawarcia pomiędzy stronami umowy zlecenia. Powód nie świadczył żadnej usługi na rzecz pozwanej. Nie otrzymał żadnego wynagrodzenia. Nie można go uznać za osobę zatrudnioną i wykonującą inną pracę zarobkową. W ocenie pozwanej powództwo miało charakter przedwczesny, ponieważ powód powinien był zakwestionować decyzję administracyjną w przedmiocie utraty statusu bezrobotnego.

(odpowiedź na pozew – k. 50-50v.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

5. Powód A. P. starał się o zatrudnienie u pozwanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. w charakterze operatora maszyny sprzątającej w marcecie marki A. w G. przy ul. (...). Dnia 31 grudnia 2020 roku odbył szkolenie z obsługi maszyny sprzątającej.

6. Zgodnie z ustaleniami miał rozpocząć zatrudnienie dnia 2 stycznia 2021 roku. Powód stawiał się w tym dniu w wyznaczonym miejscu.

7. Powód nie przystąpił do świadczenia usług/pracy na rzecz pozwanej. Wskazał, że odmawia zawarcia umowy, gdyż nie otrzymał skierowania do lekarza medycyny pracy, nie przeszedł szkolenia BHP oraz nie otrzymał żadnej umowy. Nie doszło do zawarcia umowy zlecenia/o pracę pomiędzy stronami.

8. Powód nie wykonywał żadnej pracy ani nie świadczył żadnych usług na rzecz pozwanej.

(dowód: kwestionariusz do umowy zlecenia – k. 52, lista obecności na szkoleniu – k. 53, przesłuchanie powoda A. P. – k. 82-83, płyta – k. 86, przesłuchanie prezesa zarządu pozwanej D. K. – k. 83-84, płyta – k. 86)

9. Dnia 8 lutego 2021 roku powód podjął zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę w innym podmiocie.

(dowód: przesłuchanie powoda A. P. – k. 82-83, płyta – k. 86)

10. Pozwana zgłosiła powoda do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako osobę wykonującą umowę agencyjną, umowę zlecenia lub umowę o świadczenie usług (kod (...)) ze wskazaniem rodzaju ubezpieczeń obowiązkowych: emerytalnego, rentowego, wypadkowego, zdrowotnego oraz dobrowolnego chorobowego od dnia 2 stycznia 2021 roku.

(dowód: raport ZUS – k. 14, pismo z PUP G. z dnia 12.02.2021r. – k. 15)

11. Dnia 17 lutego 2021 roku pozwany jako płatnik składek przesłał za powoda do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokument wyrejestrowujący (...) z dniem 2 stycznia 2021 roku.

(dowód: pismo ZUS z dnia 15 marca 2021r. – k. 24, druk (...) k. 51, pismo ZUS z dnia 13 sierpnia 2021r. – k. 56)

12. Decyzją z dnia 16 kwietnia 2021 roku orzeczono o utracie przez powoda statusu osoby bezrobotnej i prawa do zasiłku dla bezrobotnych od dnia 2 stycznia 2021 roku z uwagi na podjęcie w tym dniu pracy zarobkowej. Podstawą wydania decyzji było postępowanie wyjaśniające, w którym (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialności we W. przesłał pismo z załącznikiem od pozwanej potwierdzające podjęcie przez powoda pracy na podstawie umowy zlecenia od dnia 2 stycznia 2021 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku. Załącznik do przesłanego pisma stanowiło zaświadczenie z dnia 31 marca 2021 roku wystawione w imieniu pozwanej.

(dowód: decyzja z dnia 16 kwietnia 2021r., k. 25, pismo PUP z dnia 07 lipca 2021r., k. 46, pismo z dnia 31 marca 2021r., k. 47, zaświadczenie pozwanej z dnia 31 marca 2021r., k. 48)

13. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. obsługiwał pozwaną w zakresie spraw kadrowo-płacowych.

(dowód: przesłuchanie prezesa zarządu pozwanej D. K. – k. 83-84, płyta – k. 86)

14. Powód posiadał status bezrobotnego od dnia 10 września 2020 roku i przez okres od tego dnia przez 3 miesiące przysługiwał mu zasiłek dla osoby bezrobotnej w wysokości 1.440,00 zł brutto, natomiast po upływie tego okresu zasiłek wynosił 1.130,80 zł brutto aż do dnia 9 września 2021 roku.

(dowód: decyzja z dnia 10 września 2020r. – k. 26-26v.)

Sąd zważył, co następuje:

15. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony, wezwane do tego instytucje oraz przesłuchanie.

16. Oceniając zebrany materiał dowodowy Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować autentyczność przedstawionych przez strony dokumentów. Zważyć bowiem należało, że żadna ze stron nie podniosła w toku niniejszego postępowania zarzutów co do autentyczności tych dokumentów, a nadto wymienione powyżej dokumenty zostały podpisane i nie noszą żadnych znamion podrobienia czy przerobienia. Dodatkowo, Sąd miał na uwadze, że żadna ze stron nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod wyżej wskazanymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych.

17. W ocenie Sądu, brak było podstaw do kwestionowania dowodu z przesłuchania stron, które były spójne, logiczne i wewnętrznie niesprzeczne. Przede wszystkim potwierdziły zasadniczo bezsporny stan faktyczny i uzupełniały fakty wynikające ze złożonych dokumentów oraz stanowisk stron.

(rozstrzygnięcie)

18. Powództwo w znacznej mierze zasługiwało na uwzględnienie.

19. Główną osią sporu między stronami było istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa przez powoda.

20. Zgodnie z przepisem art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Powszechnie przyjmuje się w orzecznictwie i doktrynie, że interes prawny w ustaleniu prawa lub stosunku prawnego zachodzi wówczas, gdy spełnione są następujące przesłanki, tj. występuje obiektywnie istniejąca niepewność co do prawa lub stosunku prawnego, ustalenie prawa lub stosunku prawnego usunie definitywnie niepewność między stronami, co zapewni stronie właściwą ochronę prawną polegającą na rozwiązaniu sporu cywilnoprawnego istniejącego lub mogącego powstać w przyszłości, zaś stronie nie przysługuje dalej idące roszczenie procesowe, w szczególności roszczenie o świadczenie lub o ukształtowanie prawa (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1987 r. sygn. akt III CRN 57/87, LEX nr 1402796; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2007 r. sygn. akt III AUa 1518/05, LEX nr 257445, OSA 2008/9/30). Innymi słowy, interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Zasada ta nie powinna jednak być pojmowana abstrakcyjnie, w celu zawężającej interpretacji tej przesłanki do wytoczenia powództwa o ustalenie, lecz ze względu na konstytucyjnie gwarantowane prawo do sądu zawsze konieczna jest ocena istnienia interesu prawnego do wytoczenia tego powództwa na tle okoliczności faktycznych konkretnej sprawy (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 05.04.2007r., III AUa 1518/05, LEX nr 257445). Interes prawny, o którym mowa w art. 189 k.p.c. należy rozumieć szeroko, w sposób uwzględniających sytuację prawną powoda. Udzielenie ochrony może nastąpić ze względu na potrzebę uzyskania poprawy sytuacji prawnej.

21. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należało zauważyć, że faktami bezspornymi było, że stron nie łączyła umowa zlecenia. Strony nie zawarły wskazanej umowy w żadnej formie. Powód nie świadczył żadnych usług ani pracy na rzecz pozwanej ani nie otrzymał z tego tytułu także żadnego wynagrodzenia.

22. W ocenie Sądu pozwana swoim działaniem wywołała obiektywnie istniejącą niepewność co do łączącego strony stosunku prawnego, albowiem podmiot działający na jej rzecz wystawił zaświadczenie o zatrudnieniu powoda na podstawie umowy zlecenia. Istnienie tego dokumentu w obrocie prawnym ostatecznie doprowadziło do podważenia statusu powoda jako osoby bezrobotnej. Mimo że powód nie świadczył usług na rzecz pozwanej, a zatem nie powstał po jego stronie tytuł do ubezpieczenia społecznego, to został on zgłoszony jako ubezpieczony w systemie ubezpieczeń

społecznych. Pozwana jako płatnik składek dopiero 17 lutego 2021 roku przesłała druk wyrejestrowujący powoda z ubezpieczenia społecznego. Mimo to ponad miesiąc od tego czasu Spółka świadcząca usługi w zakresie obsługi kadr poinformowała Powiatowy Urząd Pracy w G., że powód pozostaje zatrudniony u pozwanej na podstawie umowy zlecenia. Bez znaczenia pozostaje sposób organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem pozwanej.

23. Należy zauważyć, że przedmiotem niniejszego postępowania nie jest odszkodowanie za szkodę wynikającą ze zgłoszenia powoda do systemu ubezpieczeń społecznych, a także udzielenia informacji o zatrudnieniu powoda. Dlatego dla rozstrzygnięcia sprawy nie miała znaczenia odpowiedzialność pozwanej na gruncie przepisów ogólnych (zwłaszcza przy zastosowaniu art. 429 k.c., 430 k.c.). Nadto, niezależnie od podmiotu faktycznie dokonującego zgłoszenia powoda do systemu ubezpieczeń społecznych – nawet nie posiadającego umocowania do działania w imieniu pozwanej – powód posiadał uprawnienie w ustaleniu nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy zlecenia. Na marginesie należało zauważyć, że w toku postępowania wyjaśniającego Powiatowy Urząd Pracy skierował pismo do pozwanej. Skoro odpowiedzi udzieliła firma (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W., to należy przyjąć, że była ona umocowana do dokonania tej czynności, co zresztą potwierdził prezes pozwanej spółki.

24. W okolicznościach niniejszej sprawy interes prawny powoda w wytoczeniu niniejszego powództwa należało upatrywać w możliwości zmiany decyzji o utracie statusu bezrobotnego w toku postępowania administracyjnego, w tym m.in. na podstawie art. 154 k.p.a., zgodnie z którym decyzja ostateczna, na mocy której żadna ze stron nie nabyła prawa, może być w każdym czasie uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony. Zgodnie z § 2 w przypadkach określonych w § 1 właściwy organ wydaje decyzję w sprawie uchylecia lub zmiany dotychczasowej decyzji. Potencjalnie takie rozstrzygnięcie chroniłoby także pozwanego przed potencjalnym roszczeniem odszkodowawczym, albowiem wobec uchylecia decyzji administracyjnej w przedmiocie skreślenia powoda z listy osób bezrobotnych i utraty prawa do zasiłku powód uprawniony byłby do otrzymania zasiłku za okres pozostawiania bez pracy, jeżeli nie otrzymał go lub podlegał on zwrotowi.

25. Przy ocenie interesu prawnego w ustaleniu prawa lub stosunku prawnego należy mieć na względzie zakres mocy wiążącej prawomocnego wyroku Sądu. W myśl art. 365 §1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

26. Nie przesądzając w żadnym stopniu ewentualnego rozstrzygnięcia Powiatowego Urzędu Pracy w G., Sąd zważył, że powyższe okoliczności świadczą o istnieniu po stronie powoda interesu prawnego w ustaleniu nieistnienia stosunku zlecenia między nim a pozwaną w okresie objętym zaświadczeniem z 31 marca 2021 r., tj. w okresie od 2 stycznia 2021 r. do 31

27. Mają na uwadze tak rozumiany interes prawny powoda w rozumieniu art. 189 k.p.c. Sąd w punkcie I. wyroku ustalił, że w okresie od dnia 2 stycznia 2021 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku powoda A. P. i pozwaną (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. nie łączyła umowa zlecenia.

28. W punkcie II. wyroku na podstawie art. 189 k.p.c. Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Sąd brał pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.). Powództwo o ustalenie nieistnienia pomiędzy stronami stosunku prawnego po tym okresie i przed tym okresem należało oddalić z uwagi na brak interesu prawnego po stronie powoda w ustaleniu nieistnienia ww. stosunku w zakresie wykraczającym poza ramy wskazane w zaświadczeniu z dnia 31 marca 2021 r.

29. O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie III. wyroku na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, odstępując od przewidzianego w ust. 2 obciążenia kosztami strony, której czynność spowodowała ich powstanie w wypadkach szczególnie uzasadnionych. Ocena owych wypadków zależy od swobodnej, choć nie dowolnej, oceny sądu (art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 1 powołanej wyżej ustawy) przy czym chodzi tutaj w szczególności o względy słuszności analogiczne do tych branych pod uwagę na gruncie art. 102 k.p.c. (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22.04.2015 r. I ACa 1584/14, LEX nr 1712694). Sąd miał na uwadze, że ostatecznie

strona pozwana nie kwestionowała, że pomiędzy stronami nie istniał omawiany stosunek prawny, jednocześnie mając na względzie twierdzenia pozwanej, że osiągnięcie celu niniejszego powództwa byłoby możliwe poprzez zaskarżenie decyzji Powiatowego Urzędu Pracy w G. z dnia 16 kwietnia 2021 r.